

PROGRAM FÖR EGENKONTROLL AV DRICKSVATTEN

Version 2011-12

PROGRAM FÖR EGENKONTROLL AV DRICKSVATTEN

Detta program är upprättat med avsikten att kontrollen av vårt dricksvatten skall garantera god och stabil dricksvattenkvalitet, hög leveranssäkerhet och god beredskap vid störningar.

Provtagning av dricksvatten och vatten för konsumtion regleras här till omfattning och innehåll. Vidare anges här informationsflöde och hur situationer med försämrad vattenkvalitet ska hanteras. Vissa säkerhetsrisker identifieras och regleras i form av försiktighetsåtgärder.

Föreliggande program är ett styrande dokument för vår egenkontroll. Det är upprättat i samråd med miljökontoret i Hässleholm och uppfyller i allt väsentligt kraven på egenkontroll enligt SLVFS 2001:30.

Revideringen 2011-08-18 framskriver innehållet i bilagorna E och F samt förnyar klagomålsblanketten i bilaga G.

I version 2011-12 har också justeringar gjorts för att uppfylla kraven i LIVSFS 2011:3. Detta omfattar smärre ändringar av bilagornas provtagningsfrekvenser och parameterlistor samt ytterligare några rutiner avseende bl a livsmedelshygien. Vidare har förändringar i provomfattning skett för Verum och Farstorp beroende på att en av vattentäkterna på resp plats bedömts som ytvattenpåverkad.

I schemat för spolning av vattenledningsnät, bilaga F hade vi tappat bort Finja. Schemat kompletterades vid upptäckt (2014-03-26) utan särskild versionsändring.

Hässleholms VATTEN AB

2011-12-22

Per-Åke Nilsson, processingenjör

PROVTAGNINGSPROGRAM

Programmet omfattar provtagning av dricksvatten och dricksvatten hos användaren. Dessutom anges riktlinjer för provtagning avseende råvatten.

Normal kontroll

Normal undersökning omfattar dels dricksvatten, dels konsumtionsvatten. Frekvens och omfattning preciseras i bilaga A. Parameterlista för olika punkter anges i bilaga B och i bilaga C preciseras aktuella provtagningspunkter. Årligen upprättas ett veckobaserat provtagningschema över denna provtagning.

Valet av punkter och frekvens för normal kontroll kan ändras inom ramen för detta program efter samråd med tillsynsmyndigheten.

Utvidgad kontroll

Den utvidgade kontrollen omfattar konsumtionsvatten med frekvens och omfattning enligt bilaga A. Preliminär parameterlista preciseras i bilaga B, men kan förändras inom ramen för detta program efter samråd med tillsynsmyndigheten. Valet av punkter för den utvidgade provtagningen sker inom ramen för de i bilaga C specificerade, men avgörs då det finns flera alternativ vid varje provtagningstillfälle.

Driftkontroll

Utöver den detaljreglerade kontrollen utgående vatten och hos konsumenten genomförs som bas för driftoptimering, planering och driftsäkerhet löpande schemalagd kontroll på samtliga vattentäkter och renvattenborrhör.

Vidare genomför vi vid misstanke om förorening provtagning och analys utanför kontrollprogrammet i omfattning som bedöms från fall till fall.

Nya vattentäkter

Före drifttagning av en nyetablerad vattentäkt utförs två eller flera normala kontroller och minst en utökad kontroll. Dessa redovisas i samband med anmälan av den nya vattentäkten.

Åtgärder i vattenverk eller ledningsnät

Om risk för mikrobiologisk påverkan föreligger vid åtgärder iaktas särskilda försiktighetsåtgärder i enlighet med bilaga D. Om möjligt tas prov och avvaktas resultat härav före återinkoppling.

KVALITETSFRÄMJANDE ÅTGÄRDER

För att bibehålla en jämn hög dricksvattenkvalitet genomförs en rad återkommande insatser, i flera fall efter ett fastlagt schema.

Personalens utbildning

Personal som arbetar med dricksvatten ska ha genomgått kommunförbundets grundkurs. Fortbildning inom området erbjuds kontinuerligt. All personal ska ha god kännedom om risker och hygienkrav för vår verksamhet.

Hygienhöjande åtgärder

Vattenverk, täckter och tryckstegringsstationer är livsmedelslokaler. Städning och annan renhållning måste ske i sådan omfattning att dessa uppfyller kraven på sådana lokaler. Rutiner för detta finns i vattenverkens driftsinstruktioner.

Årligen avsätts en viss budgetsumma för hygienhöjande åtgärder på våra dricksvattenanläggningar. Lokalernas hygieniska standard inspekteras årligen av egen personal inför denna budgetering.

Separat omklädningsrum för vattenverkspersonal finns och då direktkontakt med dricksvattnet förekommer (exv reservoarrensning) ska speciella skyddskläder användas. Personal som riskerar att överföra smitta tillåts inte heller komma i direkt kontakt med vattnet.

Årligen ska ytterdörrar samt luckor, luftarmyningar och bräddutlopp för reservoarer kontrolleras så att inte skadedjur kan komma in.

Reservoarrensning

Enligt ett fastlagt årsschema (bilaga E) genomförs rengöring av låg- och högreseervoarer vid våra vattenverk. Frekvensen för varje reservoar baseras på erfarenhet.

Spolning av ledningsnät

Stomnäten i de anslutna orterna renspolas också enligt ett fastlagt årsschema. Detta redovisas i bilaga F.

Uppföljning av analysresultat

Utöver normala åtgärder vid försämrade vattenkvalitet, sker en sammanställning och analys årligen av dessa problem samt klagomål på vattnet. Denna analys ligger sedan till grund för fortsatta insatser.

PROV- OCH RESULTATHANTERING

Rutiner för provuttag och analyser

Provtagning enligt detta program utförs av provtagare vid Hässleholms Vatten. Undersökningarna utförs av ackrediterat livsmedelslaboratorium. Valet av laboratorium avgörs i fri konkurrens genom anbudsförfarande enligt reglerna för offentlig upphandling.

I samband med upphandling upprättas en kontraktbunden överenskommelse avseende bl a rutiner för provkärl, provtransporter, svarstider och laboratoriets provsvar.

Provtagning utförs i enlighet med SLVs vägledning för §8 och de anvisningar som analyserande laboratorium anger.

Rutiner för provresultat

Normala analys svar för egenkontrollen skickas dels till Hässleholms Vatten och dels till tillsynsmyndigheten. Svaren granskas hos oss av driftingenjör, processingenjör och vattenverkspersonal. Initiering av åtgärdsdiskussion vid anmärkningsvärda resultat åligger samtliga granskare.

Ansvarig för kontakter mellan huvudman och tillsynsmyndighet samt uppföljning och utvärdering av analysresultat är processingenjören.

Det krävs också av laboratoriet att via telefon eller annan överenskommen kanal meddela huvudmannen omedelbart om egenkontrollens provresultat bedöms bli otjänliga eller tjänliga med hälsomässig anmärkning. Verifierade sådana resultat meddelas också på samma sätt.

På Hässleholms Vattens hemsida redovisas en sammanställning av provresultat som uppdateras en gång per år. Vidare sänds provresultat i sin helhet till våra kunder efter vid förfrågan.

STÖRNINGAR I LEVERANSER ELLER KVALITET

Samtliga provresultat som av laboratoriet bedöms som anmärkningsvärda eller andra indikationer på försämrad vattenkvalitet innebär att någon form av åtgärd vidtas.

Beslut om åtgärder fattas av ansvarig personal inom företaget och om så erfordras förankras de i dess styrelse. Omfattning och val av åtgärder bedöms från fall till fall. När anmärkningarna ej innebär någon hälsorisk redovisas genomförda eller planerade åtgärder årsvis till tillsynsmyndigheten.

Återkommande anmärkningar skall följas upp och leda till förslag och genomförande av förändringar som innebär att problemet åtgärdas inom rimlig tid.

Hälsomässigt grundade anmärkningar åtgärdas i samråd med tillsynsmyndigheten. Mer omfattande händelser sammanställs och redovisas i efterhand till miljökontoret.

Samtliga klagomål på vattnet ska journalföras och sammanställas årligen. Då dessa klagomål handläggs av en rad personer används en blankett (bilaga G), som sänds till processingenjören för sammanställning.

Rutiner när prov bedömts som tjänligt med anmärkning

Om resultatet var oväntat eller befaras innebära hälsorisk vidtas de åtgärder som behövs för att utreda orsaken, exv omprovtagning. Omfattning och hur skyndsamt detta görs beror på riskbedömningen.

Rutiner när prov bedömts som otjänligt

Om ett vattenprov bedöms som otjänligt skall omedelbara åtgärder, beslutade av huvudmannen i samråd med tillsynsmyndigheten, sättas in. Dessa ska vara av sådan omfattning och art att de

- minimerar risken för ohälsa hos vattenkonsumenterna
- så långt som är möjligt klarlägger orsaken till det inträffade
- minimerar risken för att liknande händelser ska inträffa igen

Ett punktvis åtgärdsprogram för sådana situationer redovisas i bilaga H.

Lågt tryck

Vid konstaterat lågt tryck i fastigheter ska orsaken till detta utredas och en åtgärdsplan som inom rimlig tid innebär en förbättring ska upprättas. Berörda konsumenter informeras om denna planering.

Vattenläckor

Vattenläckor och lagning av dessa innebär att det relativt slutna system vattendistributionen utförs i öppnas. Därmed är risken för föroreningar och framför allt mikrobiologisk påverkan som störst just i sådana situationer. I bilaga D återfinns därför instruktioner om särskilda försiktighetsåtgärder vid åtgärdande av vattenläckor.

KOMMUNIKATION

Resultat av provtagning

Resultaten av provtagning sammanställs årsvis och redovisas på vår hemsida. På VA-räkningarna informeras våra kunder om att denna information existerar.

Kvalitetsproblem

Om vattnet bedöms som otjänligt eller inskränkningar i vattnets användbarhet av andra skäl måste göras meddelas konsumenterna enligt rutiner för detta som beskrivs i bilaga H samt i föregående kapitel. Om problemen orsakas av installationer i konsumentens fastighet, informeras denne härom.

Om det finns grundad misstanke att hygieniska problem i en punkt orsakas av dricksvattnet, ska detta utredas av oss. Om åtgärdsansvaret är vårt ska problemet också åtgärdas inom rimlig tid.

Vattnet kloreras normalt inte, men i de fall skyddsklorering genomförs meddelas detta till berörda konsumenter på lämpligaste sätt.

Vid behov placeras nödvattentankar ut enligt särskild rutin i beredskapspärmen. Jourhavande på ledningsnätsidan ansvarar för denna utplacering.

Leveransstörningar

I samband med läckor och lagning av dessa måste ibland vattnet stängas av. Vidare kan sådana händelser innebära grumligt och missfärgat vatten. Berörda konsumenter meddelas i en omfattning som från fall till fall bedöms lämplig.

Rengöring av reservoarer innebär vanligen att vattnet under någon timme måste vara avstängt. Sådana åtgärder meddelas i förväg i lokalpressen samt på vår hemsida.

Risicanalys och beredskap

För varje vattenverk ska finnas och uppdateras planritning, principschema, funktionsbeskrivning, förteckning över de vattentäcker som används, driftinstruktioner samt riskanalys. Revision av dessa dokument ska årligen göras och dokumenteras.

Risicanalysen ska finnas tillgänglig för såväl ordinarie som jourpersonal och uppdateras vid större förändringar eller incidenter.

Bilaga A - Provtagningsprogram enligt LIVSFS 2011:3

Vattenverk	Anslutna pe	Vatten- mängd m ³ /d	Utgående dricksvatten			Dricksvatten hos användaren			
			Normal kontroll			Normal kontroll		Utvidgad kontroll	
Vattenverk			Punkter	BAKT	KEM	Prover/ år	Punkter	Antal/ punkt	Prover/år
Verum	41	6	1	12	1	2	1	2	0,33
Farstorp	73	12	1	12	1	4	1	4	0,5
Hörja/Röke	354	50	1	4	1	4	2	2	0,5
V Torup	183	40	1	4	1	4	1	4	0,5
Nävlinge	129	28	1	4	1	4	1	4	0,5
Emmaljunga	263	57	1	4	1	4	1	4	0,5
Hästveda	1610	308	1	4	1	4	2	2	1
Vittsjö	1636	359	1	4	1	4	2	2	1
Sösdala	1857	530	1	6	1	4	2	2	1
Bjärnum	2590	609	1	9	2	4	2	2	1
Vinslöv	3882	727	1	9	2	4	2	2	1
Tyringe*	4681	1216	1	12	4	10	3	3	2
Hässleholm	21300	7119	1	12	10	36	12	3	4
Summa	38599	11061		80	27	88		87	13,8

* Vid ett provtillfälle kompletteras provtagningen i Tyringe med ytterligare en provpunkt.

Bilaga B - Parameterlista för provtagning

Parameterlista - Normal kontroll		
Mikrobiologiska	Utgående dricksvatten	Dricksvatten hos användaren
Antal mikroorganismer 22°C	□	□
Antal långsamväxande bakterier		□
<i>E. coli</i>	•	•
Intestinala enterokocker	•	•
Koliforma bakterier	•	•
Fysikalisk-kemiska		
Ammonium		□
Färg	□	□
Järn	□	□
Konduktivitet		□
Lukt	•	•
Mangan		□
Nitrit	•	•
pH	•	•
Smak	•	•
Temperatur	□	
Turbiditet	□	□

I Vinslöv och Hässleholm ingår även nitrat hos användaren

I V Torup, Verum, Sösdala och Hörja ingår även fluorid hos användaren.

Parameterlista - Utvidgad kontroll	
	Dricksvatten hos användaren
Mikroorganismer 22°	□
Långsamväxande bakterier	□
E coli	•
Enterokocker	•
Koliforma	•
Clostridium perferingens	•
Aktinomyceter	□
Mikrosvamp	□
Akrylamid, beräknad	

Ammonium	□
Antimon	•
Arsenik	•
Bekämpningsmedel	•
Bensen	•
Bens(a)pyren	•
Bly	•
Bor	•
Bromat	•
Cyanid	•
Epiklorhydrin, beräknad	
1,2-diklorethan	•
Fluorid	•
Hårdhet, total	
Järn	□
Kalcium	□
Klor, total	
Kadmium	•
Klorid	□
Konduktivitet	□
Koppar	•
Krom	•
Kvicksilver	•
Lukt	•
Magnesium	□
Mangan	□
Natrium	□
Nickel	•
Nitrat	•
Nitrit	•
Oxiderbarhet	□
pH	•
PAH	•
Radon	•
Selen	•
Smak	•
Sulfat	□
Tetrakloreten/trikloreten	•
Trihalometaner	•
Turbiditet	□
Vinylklorid, beräknad	

• i tabellen indikerar parametrar med gränsvärden enl bilaga 2A medan □ indikerar anmärkningsgränser enl 2B.

Bilaga C - Provtagningspunkter

Utgående dricksvatten

PLATSKOD	PLATS	SEKTOR	TYP
BJÄU	Bjärnum, utg. VV	BJÄ	D
EMMU	Emmaljunga, utg. VV	EMM	D
FARU	Farstorp, utg. VV	FAR	D
HLMU	Utg, Galgbacken	HLM	D
HÄSU	Hästveda, utg. VV	HÄS	D
HÖRU	Hörja, Röke, utg. VV	HÖR	D
NÄVU	Nävlinge, utg. VV	NÄV	D
SÖSU	Sösådal, utg. VV	SÖS	D
TYRU	Utg, Tyringe VV	TYR	D
VERU	Verum, utg. VV	VER	D
VINLU	Vinslöv, utg VV	VIN	D
VITU	Vittsjö, utg. VV	VIT	D
VTOU	V. Torup, utg. VV	VTO	D

Hos användare

BJ-01	Bjärnum, fsh, kyrkan	BJÄ	N
BJ-03	Bjärnum, Sjukhemmet, Verumsvägen	BJÄ	N
EM-01	Emmaljunga, fritidsg, Hultahusvägen	EMM	N
FA-01	Farstorps skola	FAR	N
HL-01	Röinge nya skola	HLM	N
HL-03	Tormestorps skola	HLM	N
HL-06	Ekehus	HLM	N
HL-08	Avfallsanläggningen, Vankiva	HLM	N
HL-09	Mala skola	HLM	N
HL-11	Bjärnums VV, ink från Hässleholm	HLM	N
HL-12	Ljungdala skola	HLM	N
HL-13	Stoby skola	HLM	N
HL-14	Ballingslövs skola	HLM	N
HL-16	Stadshuset	HLM	N
HL-17	Gulastorp	HLM	N
HL-23	Vinslövs VV, ink från Hässleholm	HLM	N
HÄ-01	Hästveda, pastorsexpeditionen	HÄS	N
HÄ-06	Hästveda, Wahlkvists Livs	HÄS	N
HÖ-01	Hörja skola	HÖR	N
HÖ-02	Röke skola	HÖR	N
NÄ-01	Nävlinge, fsh	NÄV	N
SÖ-04	Sösådal, idrottsplatsen	SÖS	N
SÖ-05	Sösådal, Hanåsvägen	SÖS	N
TY-10	Tyringe, Tyrns Hov	TYR	N
TY-11	Tyringe, Idrottsplatsen	TYR	N
TY-12	Tyringe, Finjabacken	TYR	N
TY-13	Tyringe, valfri punkt centralt	TYR	N
VE-01	Verums skola	VER	N
VN-03	Vinslöv, ålderdoms- hemmet, Boarpsvägen	VIN	N
VN-05	Vinslöv, Vanneberga skola	VIN	N
VI-01	Vittsjö, Västanskogen	VIT	N
VI-03	Vittsjö, Tallbackens pensionat	VIT	N
VT-03	V. Torup, skolan	VTO	N

Bilaga D - Försiktighetsåtgärder vid ingrepp på ledningsnät

1. Aktuella förordningar angående arbete på ledningsnätet

I SLV FS 2001:30 behandlas distributionsanläggningen i paragraf 6:

"En distributionsanläggning skall vara utformad, underhållas och skötas på sådant sätt att dricksvattnet uppfyller kraven i dessa föreskrifter när det når användarna.

Det skall finnas en beskrivning över distributionsanläggningen..."

Kommentar:

De viktigaste punkterna för att klara dessa krav är:

- skärpt försiktighet vid ingrepp på ledningsnätet.
- aktivt deltagande med förslag om nyutformning av ledningsnätet och kartläggning av problemområden.
- regelbunden spolning av kända problemområden.
- schemalagd kontroll av ventiler mm.
- upprättande och uppdatering av beskrivningen av distributionsnätet.

Bakgrund

Förhöjda bakteriehalter är en av de vanligaste orsakerna till anmärkningar på vattenkvaliteten. Denna typ av problem är också det som innebär störst risk för ohälsa hos konsumenterna. I de flesta fall löses sådana problem med chock- eller skyddsklorering i kombination med spolning. Bland konsumenterna finns människor med överkänslighet mot klor och det finns också en rad förbrukare vars verksamhet störs om vattnet kloreras. Bland dessa kan sjukhuset och växthusodlingar nämnas. Vidare innebär klorering omfattande arbetsinsatser från personalens sida. Det är därför av största vikt att man vidtar åtgärder för att minimera risken för bakterieinfektioner i alla led av vattenförsörjningen. En uppenbar risk är nyanläggning, ombyggnader och reparationer där slarv lätt kan leda till stora problem.

Anvisningar

Att helt undvika att föroreningar kommer in i rören vid utbyte eller nyanläggning är svårt, men man bör iaktta största möjliga omsorg för att undvika detta. Pluggning av rör, läns-pumpning av vattenfyllda diken före läggning är några viktiga punkter.

Vid mindre reparationer kloreras de delar som sätts på plats och efter utbytet rensplas berörda delar med vatten innan de tas i drift.

Vid större reparationer eller nyanläggningar rensplas först berörda delar varefter de chockkloreras. Mikrobiologiskt prov tas och måste vara godkänt innan anläggningen får tas i drift.

Information om pågående större ingrepp i ledningsnätet förs vidare till laboratoriet för att information om eventuella problem i området ska kunna behandlas korrekt.

Kloreringsmetoder

Utbyte av ventiler och andra mindre delar

Bered en klorlösning av natriumhypoklorit (en del koncentrerad, dvs 12%, hypoklorit på 3000 delar vatten eller 1/3 dl på 100 liter vatten). Mindre delar dränks några minuter i denna lösning före montering.

Utbyte av enstaka rör

Renspola ändarna och doppa i klorlösningen före montering.

Risker vid hantering av natriumhypoklorit

För handhavande hänvisas till skyddsblad 42 i "Farligt godspärmarna". Här påpekas endast att hypoklorit är frätande på ögon, andra slemhinnor och oskyddad hud även i utspädd form. Ögonskydd och täta handskar ska användas vid hantering.

Ämnet skadar levande organismer vilket innebär att klorlösningar även i de relativt små mängder som används vid klorering måste släppas till dagvatten eller diken med liknande funktion.

Chocklorering av del av ledningsnät

Hela nätet ska fyllas upp med klörlösning av samma halt som ovan och få stå under minst 4 timmar. Inget av detta vatten får nå övriga delar av nätet varför man måste försäkra sig om att ventiler är stängda och sluter tätt innan klörlösningen påbörjas.

Den vanligaste metoden för klörsättning av systemet innebär att klörlösning doseras till vatten som pumpas in i systemet och tas ut i slutändan via exv en spolpost. Vattenflödet måste då på ett ungefär vara känt och doseringen av hypokloriten väljes sedan ur tabellen.

Denna dosering får pågå tills klörhalten i uttagspunkten är den rätta (20 mg fritt kloröverskott/l). Efter fyra timmar renspolas ledningen. Renspolningen får pågå tills kloröverskottet i uttagspunkten är lägre än 0,4 mg fritt kloröverskott. Nytt vattenprov förutsätter att kloröverskottet är 0.

Chocklorering av kända vattenvolymer.

Till vattenvolymen V m³ tillförs ca $V/3$ liter koncentrerad hypoklorit. För att uppnå god inblandning späds lämpligen hypon med relativt stora mängder vatten före inblandning.

Vid chocklorering föreligger alltid en hälsorisk om vatten når någon konsument. Kan inte fullständig avstängning uppnås rekommenderas att skyddsklörlösning i stället används.

Chocklorering mot givet flöde

Vattenflöde l/min	Dosering ml/min	Vattenflöde l/min	Dosering ml/min
0	0	250	89
10	4	300	106
20	7	350	124
30	11	400	142
40	14	450	160
50	18	500	177
60	21	550	195
70	25	600	213
80	28	650	230
90	32	700	248
100	35	750	266
120	43	800	284
140	50	850	301
160	57	900	319
180	64	950	337
200	71	1000	355

Dosering av 12% natriumhypoklorit enligt tabellen ger 20 mg/l fritt kloröverskott.

Chocklorering mot given volym

Vatten m3	Dosering liter	Vatten m3	Dosering liter
3	1,1	120	42,6
8	2,8	130	46,1
13	4,6	140	49,6
18	6,4	150	53,2
23	8,2	160	56,7
28	9,9	170	60,3
33	11,7	180	63,8
40	14,2	190	67,4
50	17,7	200	70,9
60	21,3	220	78,0
70	24,8	240	85,1
80	28,4	260	92,2
90	31,9	280	99,3
100	35,5	300	106,4
110	39,0		

Dosering av 12% natriumhypoklorit enligt tabellen ger 20 mg/l fritt kloröverskott.

Bilaga E - Schema för reservoarrensöring

	2012	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20	-21	-22
Ballingslöv				x						x	
Bjärnum		x					x				
Emmaljunga				x					x		
Hässleholm hög					x					x	
Hässleholm låg					x					x	
Hästveda				x					x		
Hörja			x			x			x		
Nävlinge	x					x					x
Sösdala			x					x			
Röke			x					x			
Tyringe hög		x					x				
Tyringe låg			x					x			
Vinslöv				x					x		
Vittsjö	x					x					x
V. Torup					x					x	
Farstorp		x					x				
Verum	x					x					x

Bilaga F - Schema för spolning av ledningsnät

Schema för spolning av vattenledningsnät 2012-2020									
	2012	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20
Vittsjö		x				x			
Hästveda		x				x			
Vankiva		x				x			
Mala		x				x			
Emmaljunga		x				x			
Tyringe			x				x		
Sösdala			x				x		
Finja			x				x		
Hörja			x				x		
Röke			x				x		
V Torup			x				x		
Bjärnum				x				x	
Vinslöv				x				x	
Vanneberga				x				x	
Nävlinge				x				x	
Hässleholm	x				x				x
Tormestorp	x				x				x
Verum	x				x				x
Farstorp	x				x				x

Bilaga G - Blankett för klagomål på dricksvattnet**KLAGOMÅL PÅ ALLMÄNT DRICKSVATTEN
I HÄSSELHOLMS KOMMUN**

Mottaget av (sign):

Mottaget datum:

Klagandes namn:

Adress:

Telefon:

Beskrivning av problemet:

Handläggs av (sign):

Vattenverk:

☐ Hässelholm	☐ Emmaljunga
☐ Tyringe	☐ Hörja/Röke
☐ Vinslöv	☐ V. Torup
☐ Bjärnum	☐ Nävlinge
☐ Hästveda	☐ Farstorp
☐ Sösdala	☐ Verum
☐ Vittsjö	

Problemtyp

- Noterad vattenläcka
- Lågt/inget tryck
- Hög temperatur
- Missfärgat vatten
- Dålig lukt/smak
- Kalkproblem
- Korrosionsproblem
- Sjukdom
- Allmän oro
- Övrigt

Vid ett noterat klagomål meddelas utsedd handläggare. Ifyllt blankett eller kopia sänds till Hässelholms Vattens laboratorium för journalföring.

Bilaga H - Åtgärdslista vid otjänligt vatten

1. Samråd med miljökontoret omedelbart efter att problemet blivit känt. Härvid görs en preliminär riskbedömning och en handlingsplan. Vidare överenskomms omfattning, innehåll och kanaler för den information som ska lämnas till vattenkonsumenterna. Ansvarig för att information förmedlas och dess innehåll är huvudmannen. Skulle någon av parterna i detta samråd vara förhindrade att delta utförs motsvarande åtgärder utan samråd. I detta fall ska samrådet hållas så snart som möjligt varefter ansvarsfördelningen följer programmet.

1.1 Förslag till standardmeddelande vid förekomst av otjänligt vatten.

VIKTIG INFORMATION OM DRICKSVATTNET I [ORTER]

Vid provtagning på dricksvattnet från [vattenverk] konstaterades att vattnet var otjänligt som dricksvatten beroende på [för höga halter av kolförma bakterier]. Berörda av detta är konsumenterna av kommunalt vatten i [orter].

Om detta innebär någon omedelbar hälsofara är ännu för tidigt att avgöra, men av säkerhetsskäl rekommenderar vi följande: VATTNET SKALL TILLS VIDARE INTE ANVÄNDAS TILL DRYCK, MATLAGNING ELLER ANNAN LIVSMEDELSHANTERING.

Färskt konsumtionsvatten finns att hämta på [ ].

[Efter ett uppkok kan vattnet användas för livsmedelsbruk. Glöm inte att även använda kokt vatten till spädda drycker och sköljning av grönsaker]

[Vattnet kan utan hälsorisk användas till vanliga hushållsändamål inklusive personlig hygien, klädtvätt, rengöring och toalettspolning]

Anledningen till problemet är [ännu ej känd/bedöms vara ...].

[Vi räknar med att åter kunna leverera ett tjänligt vatten inom...]

Vi kommer att lämna vidare information via [lämpliga kanaler] och även anslå denna på de utplacerade vattentankarna.

Ytterligare information kan fås via telefon 0451-26 82 93 eller på Hässleholms Vattens hemsida www.hassleholmsvatten.se

Miljökontoret i Hässleholm och Hässleholms Vatten

1.2 Om risken för vattenburen infektion bedöms som allvarlig, meddelas även smittskyddsläkaren. Särskilt utsatta verksamheter (sjuk- och åldringsvård, skolor och livsmedelsindustrier) på berörda orter enligt en upprättad lista meddelas också i detta läge. Information om sjukdomsfall som kan sättas i samband med problemet inhämtas också från dessa verksamheter.

2. Utredning av orsaken till problemen innefattar förnyad provtagning på samtliga punkter som kan öka kunskapen om omfattning och källor till problemet. Denna provtagning måste utföras före eventuella åtgärder sätts in. Ansvarig för provtagningen är huvudmannen.

3. Lämpliga åtgärder som syftar till att snabbt få vattnet tjänligt oavsett orsak sätts in omedelbart efter att provtagning utförts. Lämpliga åtgärder beslutas av huvudmannen och meddelas miljökontoret. Förnyad provtagning utförs så snart som effektiva åtgärder bedöms ha fått effekt. Efter två på varandra följande provtagningar med tjänligt vatten meddelas att vattnet åter är tjänligt.

4. Vi sammanställer i efterhand en rapport om utförda åtgärder, orsak till problemet och resultatet av utförda provtagningar. Miljökontoret kompletterar denna för vidare befordran till Livsmedelsverket.

Innehållsförteckning

PROGRAM FÖR EGENKONTROLL AV DRICKSVATTEN	2
PROVTAGNINGSPROGRAM	3
Normal kontroll	3
Utvidgad kontroll	3
Driftkontroll	3
Nya vattentäcker	3
Åtgärder i vattenverk eller ledningsnät	4
KVALITETSFRÄMJANDE ÅTGÄRDER	5
Personalens utbildning	5
Hygienhöjande åtgärder	5
Reservoarrensöring	5
Spolning av ledningsnät	5
Uppföljning av analysresultat	5
PROV- OCH RESULTATHANTERING	6
Rutiner för provuttag och analyser	6
Rutiner för provsvar	6
STÖRNINGAR I LEVERANSER ELLER KVALITET.....	7
Rutiner när prov bedömts som tjänligt med hälsomässig anmärkning	7
Rutiner när prov bedömts som otjänligt.....	7
Lågt tryck.....	8
Vattenläckor	8
KOMMUNIKATION	8
Resultat av provtagning.....	8
Kvalitetsproblem	8
Leveransstörningar	9
Riskanalys och beredskap	9
Bilaga A - Provtagningsprogram enligt SLVFS 2001:30.....	10
Bilaga B - Parameterlista för provtagning	11
Bilaga C - Provtagningspunkter	12
Bilaga D - Försiktighetsåtgärder vid ingrepp på ledningsnät.....	13
Kloreringsmetoder	14
Bilaga E - Schema för reservoarrensöring	16
Bilaga F - Schema för spolning av ledningsnät.....	17
Bilaga G - Blankett för klagomål på dricksvattnet.....	18
Bilaga H - Åtgärdslista vid otjänligt vatten	19